

Vrijdag 29 juni 1917 – ochtendeditie

Nieuwe deportaties in België.

Men meldt ons:

De weinigen, die de gebeurtenissen in besloten België van nabij gadeslaan, kunnen merken, dat een nieuw tijdperk van deportaties is aangevangen.

Het eerste tijdperk ving aan in oktober 1916. Het droeg een economisch karakter: de wegvoering van de arbeiders naar Duitsland geschiedde, ten einde onbruikbare werkkracht beschikbaar te stellen voor de oorlogseconomie van Duitsland, en in de neutrale wereld werd de mening verspreid, dat deze deportatie nodig was geworden als sociale voorzorgsmaatregel, om de werkloosheid onder de Belgen tegen te gaan.

Toen de neutrale opinie zich tenslotte uitte tegen deze mensonterende behandeling van vrije burgers, is de Duitse overheid begonnen met toe te geven aan de Nederlandse regering, die de arbeiders, die uit Nederland naar België teruggekeerd waren, onder haar bescherming nam. In de aanvang van februari 1917 scheen men deze periode te willen sluiten met beloften, door de Duitse regering afgelegd aan de Paus, en in de pers.

Onmiddellijk daarop ving echter een nieuwe periode aan, die men het militaire tijdperk zou kunnen noemen. De orders gingen van toen af bijna uitsluitend uit van de militaire overheid, en zij werden het strengst uitgevoerd in de etappegebieden.

Men voert nu de wegvoering uit, niet meer met een economisch voorwendsel, doch om militaire redenen. Er is een tweede verschil bij de vroegere deportaties; het is waar wat de Duitse pers zegt: “de

deportaties naar Duitsland hebben opgehouden”, maar de mannen worden nu weggevoerd naar de achterlinies van het westfront, waar zij aan het werk gesteld zijn om wegen te herstellen, spoorwegen en versterkingen aan te leggen: ze worden aldus gedwongen mee te helpen aan militaire verdedigingswerken. Dit laatste is een verzwarende omstandigheid bij deze nieuwe schending van de voorschriften der internationale wetgeving over de gebruiken in oorlogstijd, en de huidige wegvoeringen zijn dan ook nog onrechtvaardiger dan de voorgaande.

Men ving met de nieuwe deportaties aan in het etappegebied van Luxemburg en Henegouwen. In het eerste gebied is einde mei geheel de mannelijke bevolking weggevoerd naar de frontstreek in Noord-Frankrijk en werden zelfs de vrouwen gerecenseerd. Men heeft daarbij geen acht geslagen op de maatschappelijke stand van de opgeroepen. Van nu af blijken ook elders tellingen en opvoeringen van mannen tussen 17 en 50 jaar te geschieden, zonder aanzien van maatschappelijke stand: iedereen wordt geacht dienstbaar te zijn voor militaire werken.

Volgens telegrammen uit Havre in de N.R.C. verschenen, heeft de Belgische regering de zekerheid gekregen, dat bij nieuwe wegvoeringen ook betrokken zijn ongelukkigen, die reeds uit Duitsland teruggestuurd waren ingevolge protesten uit de neutrale wereld. Het geval is met stellige zekerheid vastgesteld te Bergen en het heeft zich, naar alle waarschijnlijkheid, ook voorgedaan in het etappegebied van Luxemburg.

Er heerst ernstig vrees in België, dat deze nieuwe wegvoeringen al gauw een grotere uitbreiding zullen krijgen: nu gebeuren zij in het etappegebied, straks misschien in het hele land, een verlegging van de grens van het etappegebied is daartoe voldoende, het uitschrijven van directe militaire opvoering kan volstaan. Reeds heeft men de

mannelijke bevolking te Brussel met wegvoering bedreigd en de namen zijn reeds aangetekend van hen, die zullen weggevoerd worden: deze voorbereidselen werden genomen in mei II. De burgemeesters van de agglomeratie Brussel liepen bij die gelegenheid boeten op van 2000 tot 12.000 frank omdat zij weigerden de lijsten over te leggen van de werklozen. De Duitse autoriteiten zijn toch overgegaan tot de uitvoering en in de tweede helft van mei hebben zij reeds 600 arbeiders van 20 tot 27 jaar per speciale trein weggevoerd van Etterbeek naar een nog onbekende richting. Daarover is door de bevoegde macht geklaagd, het feit heeft men niet geloofend, men heeft alleen de schuld gelegd op een ondergeschikt officier.

De angst is nog groter in streken als die van Henegouwen, waar de mare loopt, dat de Duitse overheden voorzorgsmaatregelen nemen, om de burgers naar Roemenië weg te voeren. Moet men dit voornemen, aan de Duitse legerautoriteit toegeschreven, met een bericht in verband brengen, afkomstig uit Zurich? Dit bericht is te lezen in de Journal en de Matin van 19 juni, die de post ons zoeven brengt; Beieren moet een tekort hebben aan werkkracht en een afgevaardigde van het oorlogsministerie van dit land is gestuurd naar België, om daar bij hoogdringendheid Belgische "vrijwilligers" aan te werven.

Het zal goed zijn, dat in deze zaken de neutralen, die het als een morele plicht beschouwen, het verknechte Belgische volk enigszins onder hun bescherming te nemen, op de nieuwe wegvoeringen een waakzaam oog houden: de ontwikkeling ervan kan misschien nog bij de aanvang tegengehouden worden, tot niet gering voordeel van de vredesgedachte, van de menselijkheid, van de Belgische bevolking en van de naam van Duitsland zelf.

Vrijdag 29 juni 1917 – avondeditie

Berlijn, 29 juni. Officieel. Legergroep Rupprecht: In Vlaanderen slechts op enkele vakken levendige vuuractie.